

arallegim

La llunàtica obsessió d'un agent de policia

ISRAEL PUNZANO

La minisèrie policíaca *Wet moon* és un dels millors títols de la temporada. L'autor, Atsushi Kaneko, defuig els tòpics estètics del manga *mainstream* i el resultat és una història sòlida amb un dibuix que s'assembla més a l'estil d'autors nord-americans com Charles Burns (*Black hole*) que a l'habitual d'altres *mangas* de la seva generació. Temàticament, ha sigut comparat amb el cineasta David Lynch, i a *Wet moon* les similituds dels universos malaltissos de l'un i de l'altre són innegables. L'epicentre d'aquest manga són les obsessions del protagonista, l'agent de policia Sada, que pateix pèrdues de memòria i al·lucinacions des que va tenir un accident misteriós durant una operació per detenir l'assassina d'un enginyer. La persecució de l'esquarteradora es va transformant a poc a poc en una fixació gairebé amorosa envoltada de l'atmosfera amoral tan típica del gènere negre en què el bé i el mal es confonen. A més, hi ha una altra presència obsessiva en aquesta obra, la de la lluna. D'una banda, perquè s'ambienta als anys seixanta, quan l'home estava a punt de trepitjar-la per primera vegada. I de l'altra per la relació que tants copses fa entre la lluna plena i els comportaments més extrems. En definitiva, *Wet moon* agrada tant als *otakus* com als que no llegeixen mangues, i posa Kaneko entre els noms imprescindibles a seguir a partir d'ara. ♦

WET MOON
ATSUSHI KANEKO
ECC COMICS
256 PÀG. / 10,95 €

HULTON ARCHIVE / GETTY

Madurar a l'estiu

MARINA ESPASA

El segon volum de la tetralogia que li està fent guanyar fama mundial a Elena Ferrante és força millor que el primer: més complex, més ric en detalls descriptius, més profund en la psicologia dels personatges. O és que potser aquests s'han fet més grans i s'han d'enfrontar a decisions més transcendents: a les seves vides apareixen el desig, l'amor, la traïció. *Història del nou cognom* està dominat, en extensió i en intensitat, per un episodi que reproduceix un estiu a l'illa d'Ischia i al llarg del qual es desenvoluparà una història d'adulteri que farà més grossa la ferida entre les dues amigues, la Lila i la Lenù.

Com que la relació entre elles és el motor que fa avançar la història

HISTÒRIA DEL NOU COGNOM
ELENA FERRANTE
LA CAMPANA
TRADUCCIÓ DE CESC MARTÍNEZ
720 PÀG. / 24,90 €

i l'interès de la lectura, sembla clar que som davant d'un dels moments forts de la tetralogia (segur que en vindran més), i elles, davant d'una de les proves més importants a les quals s'hauran de sotmetre si volen continuar sent amigues. Se'n sortiran gràcies a la submissió de la Lenù, la narradora, que sempre acaba cedint als encants i a la vampirització de la Lila la capriciosa. La Lenù és tan insegura, tan poc conscient de les seves capacitats, que fins i tot quan aconseguix el somni de la seva vida no és capaç de mostrar-se triomfant davant de l'amiga. L'encant d'aquest personatge, una noia intel·ligent i estudiosa, rau en aquesta debilitat i en el mal hàbit de posar les necessitats dels altres per davant de les seves. Tot el contrari que la Lila, un huracà que arrasa per allà on passa: marits, amants, germans, admiradors, tots els qui

s'acosten a la Lila en surten escaladats. En aquest segon volum descobrim, però, que el seu interior és tan buit i angoixat com el de la Lenù, perquè al cap i a la fi són dues noies encara en procés de formació. El que és interessant del plantejament és que les dues vies d'ascens social que trien, ja sigui la de l'estudi o la del casament, les deixen insatisfetes. Cap de les dues pot (o sap) fruitir de la felicitat ni quan la té servida en safata. Però és que per ser feliç t'han d'haver ensenyat a ser-ho, i una dona nascuda a Nàpols als anys quaranta tenia molt poques possibilitats d'haver sigut educada en aquest sentit.

Un món terrible per a les dones

Ferrante dibuixa un món terrible per a les dones: als barris més pobres de Nàpols mana la Camorra (sense que aquest nom aparegui en cap moment, s'entén molt bé quin paper tenen els germans Solara en l'economia del barri) i els marits claven pallisses brutals a les dones amb l'excusa més petita.

Es una societat classista i masculista encara poc permeable a la revolució dels seixanta que entra per esclatxes minúscules: els nois més estudiosos llegeixen Samuel Beckett a la platja o van a la presentació d'un escriptor jove de qui tothom parla i que es diu Pier Paolo Pasolini. Els personatges fan servir el dialecte napolità o l'italià culte segons el que volen aparentar: és apassionant observar l'alternança d'usos. Fins i tot en un ambient tan asfixiant, però, les noies s'escapen del control dels pares i els passa de tot en una fàbrica abandonada o a la platja, de nit, sota la lluna. L'emoció està servida.

Si ens prenem la novel·la com una reelaboració del fulletó del segle XIX i la novel·la psicològica del XX amanida amb una bona dosi de màrqueting del XXI, no ens decebrà i ens farà passar hores de lectura com si fossin minuts. Llavors hi encaixaran les estratègies de *best-seller* que Ferrante fa servir, com el final abruptíssim, les repeticions d'informació, l'acumulació de fets tràgics i, sobretot, la falta de risc o l'absència d'un estil que haurien pogut convertir la novel·la en una cosa única. ♦

Genciana que s'alimenta d'intempèrie

VÍCTOR OBIOLS

Tal com diu amb justícia Manuel Forcano a l'epíleg de *Serena barca*, parlant de Maria Josep Escrivà: "Les seves paraules són com bulbs i arrels que creixen sota terra i són capaços d'esquerdar, imparables, el ciment més dur del nostre dia a dia". Han passat nou anys des de les *Flors a casa* (Edicions 62, 2007) i Escrivà s'ha fet esperar, però valia la pena.

Ja des del primer poema, on un alexandri ens agombola, entrem en aquesta mar escrivanesca, metàfora de la vida, que ja no ens abandonarà fins al final del recull. Sort de "l'aval", el "viàtic de llum". ¿L'acti-

vitat que l'ocupa, fer poemes, és un neguit, una necessitat, un fet biològic? La bellesa del que es diu és indissoluble de com es diu... i resulta ser "com un ramell de flors / d'oxigen". O sia, si no ho dic, m'ofego. És en "l'absència / habitada de veus" on pot néixer el poema. Hi ha una gran destresa per desenvolupar els temes, com en *Jocs malabars*, de ressò popular, al·literada i musicalment amable, on dona una composició mètrica de gran prestància i diversió, com en *Apat*, tot el poema amb mots amb *a* ("l'apat català d'as").

Té una habilitat magistral amb la llengua i una imaginació precisa amb els temes que recorda Marianne Moore: "...i tant demà / a punt

SERENA BARCA
MARIA JOSEP ESCRIVÀ
EDICIONS DEL BUC
104 PÀG. / 14 €

d'obrir els ulls". Hi ha poemes, a voltes, que justifiquen tota una obra. Jo diria que *El pou: l'origen* és un d'aquests, amb un final absolutament esplèndid i escruixidor: "L'amorra d'un budell, quan jo vaig ser / apèndix, i ella va ser pou, origen / mare de vitalícia fortuna". Per escriure un poema així fa falta molta perícia, molta honestedat, molt de talent poètic i vital, i un tremp moral incommensurable.

Sublim expressió elegíaca

Entrem en les ombres, amb sublims eines d'expressió elegíaca. Aquí tonalitats de Seferis: "La lluna / il·luminant les penes dels mortals". Per arribar a l'excel·lent *A la Serra de Cuta*, amb lapidaris versos:

"Cruixen, igual que els ossos inquietos / dels nostres morts". I de sobte, *Per dalt les teulades*, una arracada verbal, un joiell perfecte d'esperança enmig de tant de dol. I a *On pas-tura l'esperit* entrem en magna dimensió; s'esplaiava en un erotisme oblic, inaugural i definitiu. Impuls donat, "com proa assolellada de vaixell". *Arbre*, una celebració antològica d'Eros, un memoràndum màgic on l'equació poètica surt victoriosa ("El miracle, ser carn / en la fam del seu cos"). A les *Notes finals...* diu que "els designis del mar són inescrutables", però escrutat els poemes d'Escrivà, en el seu "intent de contraatacar amb paraules polides" és un goig i una instrucció que val la pena no deixar passar. ♦